

ЗАТВЕРДЖУЮ

Т.в.о. ректора

Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
кандидат технічних наук, доцент

Ігор МАГДАЛІНА

22 04. 2026 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Олени ПРОЦЕНКО на тему «Систематизація суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі: адміністративно-правовий аспект», поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право

ВИТЯГ

з протоколу спільного засідання кафедри кримінального права та криминології, кафедри кримінального процесу, кафедри криміналістики та домедичної підготовки, кафедри кримінально-правових дисциплін Дніпровського державного університету внутрішніх справ від 08 квітня 2026 року щодо публічної презентації Оленою ПРОЦЕНКО наукових результатів дисертації на тему «Систематизація суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі: адміністративно-правовий аспект»

Головуючий: доктор юридичних наук, старший науковий співробітник Василь БЕРЕЗНЯК

Секретар: кандидат юридичних наук, доцент Валентин ЛЮДВІК

Присутні: доктор юридичних наук, професор Олександр ЮНІН, доктор юридичних наук, професор Віктор ПЛЕТЕНЕЦЬ, доктор юридичних наук, старший дослідник Максим ПОЧТОВИЙ, доктор юридичних наук, професор Борис ЛОГВИНЕНКО, доктор юридичних наук, професор Роман ОПАЦЬКИЙ, кандидат юридичних наук, доцент Ірина ДРОК, кандидат юридичних наук Ірина ДЗЮБА, доктор філософії в галузі права Вадим ЧАЛИК, доктор філософії в галузі права Карина ПСОЦЬКА.

З присутніх – 6 докторів юридичних наук та 4 кандидати юридичних наук (докторів філософії) – фахівців за профілем поданої на розгляд дисертації.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

Обговорення дисертаційної роботи Олени ПРОЦЕНКО «Систематизація

суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі: адміністративно-правовий аспект», поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право» щодо її рекомендації для попереднього розгляду та захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

СЛУХАЛИ:

Доповідь здобувачки Олени ПРОЦЕНКО на тему «Систематизація суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі: адміністративно-правовий аспект», поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

У своїй доповіді дисертантка визначила мету, задачі, предмет, об'єкт і методи дослідження, розкрила структуру роботи та основні її положення, показала їхню новизну, теоретичне та практичне значення, а також обґрунтувала актуальність обраної теми дисертаційної роботи, яка зумовлена необхідністю розв'язання наукового завдання щодо розробки систематизації суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі в адміністративно-правовому аспекті та формування науково обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення сучасної системи заходів запобігання правоохоронними органами.

Дисертантка зазначила, що захист прав, свобод і законних інтересів людини є одним із ключових пріоритетів сучасної держави. Водночас насильство за ознакою статі становить серйозне порушення основоположних прав людини та набуло глобального характеру. Саме тому міжнародна спільнота приділяє значну увагу формуванню спільних стандартів і підходів до протидії цьому явищу, що знаходить своє відображення у міжнародно-правових актах та діяльності відповідних інституцій.

Насильство за ознакою статі має складний і багатовимірний характер, оскільки пов'язане не лише з правовими, а й соціальними чинниками, зокрема гендерною нерівністю, усталеними стереотипами та дисбалансом публічних і приватних відносин. У сучасних умовах воно потребує не фрагментарного реагування, а цілісної державної політики, заснованої на ефективному адміністративно-правовому механізмі. Такий механізм покликаний забезпечити належну координацію, контроль і взаємодію між органами публічної влади, інститутами громадянського суспільства та міжнародними партнерами.

Попри наявність значної кількості наукових праць, присвячених окремим аспектам гендерної рівності та протидії домашньому насильству, питання системного аналізу суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі в адміністративно-правовому аспекті в Україні залишається недостатньо дослідженим. Саме це зумовлює актуальність і своєчасність обраної теми дисертаційного дослідження та визначає його наукову новизну і практичну значущість.

Зазначене обумовило мету дисертаційного дослідження, що полягає в тому, щоб на основі аналізу чинного законодавства України і практики його реалізації визначити сутність, підстави та особливості адміністративно-правових аспектів систематизації суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі, а також визначити перспективи її удосконалення.

За мету в дисертації було поставлено розробка систематизації суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі в адміністративно-правовому аспекті з метою формування науково обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення сучасної системи заходів запобігання цьому явищу.

Для вирішення поставлених завдань і досягнення мети було використано комплекс методів, серед яких логіко-семантичний, структурно-логічний, аналітичний, компаративний, статистичний та класифікаційний методи, а також методи аналізу і синтезу, порівняння, абстрагування.

Теоретичною основою дослідження виступили дисертації, монографії, наукові статті тощо національних та зарубіжних авторів у сфері юриспруденції, та інших наук. Нормативною основою дисертації є чинне національне законодавство України, міжнародні договори, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України. Емпіричною основою дисертації є інформаційно-довідкові видання, судова практика, статистичні дані тощо.

До основних положень, що характеризують вирішення поставленої мети слід віднести:

- охарактеризувати насильство за ознакою статі як об'єкт адміністративно-правового запобігання та протидії в Україні;
- окреслити правове регулювання запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні;
- визначити методологію систематизації суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні;
- розкрити організаційні особливості системи запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні;
- окреслити принципи діяльності суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні;
- визначити форми і методи системного підходу до запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні;
- охарактеризувати реалізацію адміністративно-юрисдикційних повноважень суб'єктами запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні;
- окреслити досвід зарубіжних держав щодо систематизації суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі;
- визначити напрямки оптимізації системи суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні.

За темою дисертації опубліковано вісім статей, з них шість одноосібні статті у виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України; дві тези доповідей у збірниках науково-практичних заходів.

По завершенню доповіді Олени ПРОЦЕНКО присутніми були поставлені такі **запитання:**

Доктор юридичних наук, старший науковий співробітник Василь БЕРЕЗНЯК: Олено Вікторівно, скажіть будь ласка, у чому полягає специфіка насильства за ознакою статі як об'єкта адміністративно-правового регулювання?

Відповідь: Дякую за запитання. Особливістю цього об'єкта є його комплексність, оскільки насильство за ознакою статі може проявлятися в різних

формах і одночасно підпадати під регулювання різних галузей права. Водночас саме адміністративне право відіграє ключову роль у забезпеченні координації діяльності уповноважених суб'єктів, визначенні процедур реагування, а також у застосуванні превентивних і профілактичних заходів.

Важливою рисою є превентивна спрямованість адміністративно-правового впливу, що проявляється у виявленні ризиків, попередженні вчинення насильства та застосуванні спеціальних заходів впливу до кривдників. Крім того, цей об'єкт характеризується багатосуб'єктністю, оскільки до процесу запобігання та протидії насильству залучені різні органи публічної влади, органи місцевого самоврядування та інші установи, що зумовлює необхідність їх чіткої систематизації та узгодження повноважень.

Кандидат юридичних наук, доцент Валентин ЛЮДВІК: Чому Ви розглядаєте саме адміністративно-правовий аспект як ключовий у протидії насильству за ознакою статі?

Відповідь: Дякую за запитання. Адміністративно-правовий аспект розглядається як ключовий, оскільки саме адміністративне право забезпечує системну організацію та практичну реалізацію державної політики у цій сфері. На відміну від кримінального права, яке переважно реагує на вже вчинене правопорушення, адміністративне право має превентивний характер, що дозволяє своєчасно виявляти ризики, запобігати насильству та застосовувати оперативні заходи впливу.

Важливо й те, що адміністративне право забезпечує орієнтацію на захист прав постраждалих осіб, доступ до допомоги та недопущення повторної віктимізації, а також імплементує міжнародні стандарти, зокрема Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству (Стамбульська конвенція).

Доктор філософії в галузі права Карина ПІСОЦЬКА: Олено Вікторівно, скажіть будь ласка, які механізми взаємодії суб'єктів системи запобігання насильству за ознакою статі є найефективнішими на практиці?

Відповідь: Дякую за запитання. Найефективнішими механізмами взаємодії суб'єктів системи запобігання насильству за ознакою статі є ті, які забезпечують координацію дій, чіткий розподіл повноважень та своєчасний обмін інформацією. До них належать спільні ради та комісії, які об'єднують органи влади, правоохоронні та соціальні служби для спільного планування та реагування, чітко визначені протоколи та регламенти дій, інформаційні системи і бази даних для обміну інформацією, а також комплексні превентивні заходи, що поєднують адміністративні приписи, соціальну підтримку постраждалих та програми для кривдників. Завдяки цим механізмам система функціонує оперативно, скоординовано і ефективно захищає постраждалих.

Кандидат юридичних наук, доцент Ірина ДРОК: Скажіть, які методи системного підходу до запобігання насильству за ознакою статі Ви вважаєте пріоритетними?

Відповідь: Дякую за запитання. Пріоритетними методами системного підходу є ті, що забезпечують координовану роботу всіх учасників і логічну послідовність їхніх дій. Це передбачає інтеграцію заходів органів влади, правоохоронних і соціальних служб, використання спільних інформаційних

ресурсів, а також планування дій у чіткій послідовності — від оцінки ризиків до застосування превентивних заходів та підтримки постраждалих. Такий підхід дозволяє досягти максимальної ефективності у запобіганні насильству та захисті осіб, які постраждали.

Доктор юридичних наук, професор Віктор ПЛЕТЕНЕЦЬ: Скажіть будь ласка, які ризики можуть виникнути при неврахуванні гендерного аспекту в діяльності суб'єктів протидії насильству?

Відповідь: Дякую за запитання. При неврахуванні гендерного аспекту в діяльності суб'єктів протидії насильству можуть виникнути кілька ключових ризиків: неефективність заходів захисту — заходи можуть не відповідати потребам постраждалих, особливо жінок та дітей, і не забезпечувати їх безпеку; повторна віктимізація — постраждалі залишаються уразливими або стикаються з додатковим тиском під час звернення за допомогою; дискримінаційні практики — відсутність гендерної чутливості може формувати стереотипне ставлення до жертв та кривдників, що знижує довіру до органів влади та соціальних служб. неефективна координація — суб'єкти системи можуть діяти фрагментарно, без урахування специфіки насильства за ознакою статі, що знижує оперативність реагування; порушення міжнародних стандартів — ігнорування гендерного підходу може призвести до невиконання положень міжнародних договорів, таких як Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству (Стамбульська конвенція), і підривати легітимність державної політики.

Після цього слово було надано **рецензентам** наукової праці:

Доктор юридичних наук, професор Віктор ПЛЕТЕНЕЦЬ відзначив високий рівень наукового дослідження Олени ПРОЦЕНКО за темою «Систематизація суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі: адміністративно-правовий аспект».

Оцінка змісту дисертації. Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються Конституцією України найвищою соціальною цінністю та основоположними принципами гуманного та демократичного суспільства, в якому забезпечується право на рівність, незалежно від походження чи статусу, статі. Водночас сучасний розвиток соціуму характеризується різними проявами насильства: фізичного, психічного, фінансового здійснюваних, що знаходить особливих проявів по відношенню до суб'єктів відповідного віку, статі.

Насильство за ознакою статі варто оцінювати як проблему, що має системне явище обумовлене гендерною нерівністю, соціальними устоями й стереотипами інтенсивними й динамічними процесами в державі з недосконалою системою нормативно-правового регулювання ряду процесів.

Варто відзначити, що основною дисертаційного дослідження стали ґрунтовні праці вчених: Д. О. Беззубов, В. О. Боняк, О. Ю. Дрозда, Є. В. Дуліби, Т. О. Коломоєць, Є. В. Курінного, Ю. О. Легези, Б. О. Логвиненка, А. А. Манжули, О. А. Моргунова, Р. В. Миронюка, Л. Р. Наливайко, Р. М. Опацького, В. В. Руфанової, О. П. Світличного, А. О. Собакаря, В. І. Теремецького, О. О. Терзі, Н. В. Уварової, В. А. Шатіла, О. С. Юніна та ін.

Водночас поза належною увагою дослідників залишились питання, присвячені адміністративно-правовим аспектам систематизації суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі, що ускладнює розв'язання даної проблеми в нашій державі.

Наведене обумовлює необхідність узгодження державної політики з комплексним підходом до розуміння проблеми, як існуючої, на підставі чого розроблятиметься дієві, апробовані практикою рекомендації, що ґрунтуватимуться на удосконаленні правових й організаційних засобів протидії дискримінації й забезпеченні належного рівня протидії розгляданим проявам та їх недопущення в Україні.

Вказане свідчить про актуальність теми проведеного дослідження та здобуті в ньому наукові результати, які представлені для обговорення.

Вивчення представлених Оленою ПРОЦЕНКО матеріалів дисертаційного дослідження дають підстави стверджувати, що нею проведено ґрунтовне монографічного рівня дослідження, актуальне для використання в правотворчій, правозастосовній, науково-дослідній, освітній та інших видах діяльності.

Методологія дослідження ґрунтується на використанні апробованої системи методів.

Постановка завдань, визначення об'єкту, предмету та мети наукового пошуку цілком відповідає загальним вимогам з вмілим проведенням дослідження, аргументованим наведенням результатів здійсненого наукового аналізу та отриманими ґрунтовними висновками.

Теоретичну основу дисертації становлять праці вчених у галузі загальної теорії держави та права, міжнародного права, кримінального права, цивільного права, адміністративного права, соціології, конфліктології, психології та ін., а зроблені висновки ґрунтуються на основі результатів вивчення положень відповідної сукупності галузей знань.

Емпіричну та інформаційну основу дослідження становлять узагальнені відомості державної та відомчої статистичної звітності, відомості з єдиного державного реєстру судових рішень, матеріали соціологічних досліджень, аналіз політико-правової публіцистики, а також довідкових видань.

До вагомих здобутків, насамперед, слід віднести те, що дисертанткою:

- охарактеризовано насильство за ознакою статі як об'єкт адміністративно-правового запобігання та протидії в Україні;
- окреслено правове регулювання запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні;
- визначено методологію систематизації суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні;
- розкрито організаційні особливості системи запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні;
- окреслено принципи діяльності суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні;
- визначено форми і методи системного підходу до запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні;

- охарактеризовано реалізацію адміністративно-юрисдикційних повноважень суб'єктами запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні;

- окреслено досвід зарубіжних держав щодо систематизації суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі;

- визначено напрямки оптимізації системи суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні.

Дотримання академічної доброчесності. Дисертаційне дослідження Проценко Олени Вікторівни «Систематизація суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі: адміністративно-правовий аспект» включає результати власних досліджень здобувачки. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело, що підтверджує дотримання принципів академічної доброчесності.

Основні положення, висновки, рекомендації, в повній мірі, доведено дисертанткою до широкої громадськості в опублікованих наукових працях.

Результати проведеного дослідження вже частково знайшли своє втілення в науковій діяльності, освітньому процесі, що засвідчується відповідними актами про їх впровадження, а також можуть бути використані у законодавчій, практичній діяльності та подальших наукових дослідженнях.

Зроблені авторкою наукові висновки є достовірними, аргументованими та належним чином обґрунтованими. Крім наведених вище, в роботі представлено й інші положення, висновки та рекомендації, котрі у своїй сукупності і забезпечують цілісність проведеного дослідження. Результати цієї роботи були апробовані на науково-практичних конференціях і повністю відображені в авторських публікаціях.

Основні положення, висновки та пропозиції, сформульовані за результатами дисертаційної роботи знайшли свого відображення в десяти наукових працях, зокрема, у восьми статтях у наукових фахових журналах України, двох тезах доповідей за результатами виступів на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях.

Разом із тим, констатуємо наявність усіх необхідних для такого рівня наукової роботи моментів, слід відзначити, що вона містить деякі дискусійні, спірні або ж такі, що потребують додаткових уточнень положення.

1. Так, у підрозділі 1.1 «Насильство за ознакою статі як об'єкт адміністративно-правового запобігання та протидії в Україні» міститься певне поєднання понять «насильство за ознакою статі» та «домашнє насильство», з відсутністю чіткого розмежування їх правової природи. При цьому, домашнє насильство подається як окремий вид поряд із фізичним, сексуальним, економічним та психологічним, хоча відповідно до законодавства України воно є комплексним явищем, що охоплює зазначені форми насильства і не завжди пов'язане виключно з ознакою статі.

2. У підрозділі 1.2 «Правове регулювання запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні» висловлено позицію щодо наявності прогалини у кримінальному законодавстві України, яка полягає у відсутності чіткої термінологічної фіксації насильства за ознакою статі як самостійного об'єкта кримінально-правового впливу. Водночас таке твердження має

дискусійний характер, оскільки не повною мірою враховує особливості побудови кримінального права України, яке традиційно ґрунтується на універсальних складах кримінальних правопорушень і не передбачає надмірної деталізації, зокрема й за мотивами їх вчинення.

3. У підрозділі 3.1 «Досвід зарубіжних держав щодо систематизації суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі» приділяється увага аналізу проявів сексуального насильства в різних країнах Європи та проведених у даному напрямку досліджень, серед яких й такого автора як Е. Бейтс (E. Bates) (2019), присвячене інтерв'ю з чоловіками, які пережили насильство у стосунках. Ці положення могли б знайти більшого розкриття в роботі, оскільки тематика насильства по відношенню до чоловіків, не зважаючи на існуючі факти, не знаходить такого висвітлення, як прояви насильства по відношенню до жінок в Україні.

4. У підрозділі 3.2 «Напрямки оптимізації системи суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні» наголошується, що війна значно ускладнила функціонування різних структур, збільшила вразливість різних груп населення, зокрема чоловіків та військовополонених, а післявоєнне відновлення створює додаткові соціальні та економічні ризики насильства. Наведене, на нашу думку, потребувало б приділення суттєвої уваги з боку дисертантки з висвітленням механізму реалізації завдань відповідними органами в наданні відповідної допомоги вказаним особам в умовах воєнного стану в Україні, що значно б збагатило практичне значення дослідження.

Водночас, зазначені зауваження мають дискусійний, рекомендаційний характер й складають підґрунтя до подальшого наукового обговорення під час захисту дисертанткою свого дослідження і дадуть можливість проявити її свій науковий потенціал та уміння вести наукову дискусію.

Таким чином, незважаючи на висловлені вище зауваження і рекомендації та враховуючи викладені вище позитивні характеристики дисертації є підстави зробити висновок, що дисертація Проценко Олени Вікторівни «Систематизація суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі: адміністративно-правовий аспект», виконана на достатньому науковому і методологічному рівнях, з широким використанням загальної й спеціальної літератури та має вагому наукову цінність й практичну значущість.

Загальний висновок: дисертація Проценко Олени Вікторівни «Систематизація суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі: адміністративно-правовий аспект» є самостійно підготовленою, завершеною кваліфікованою науковою працею, в якій отримано ряд нових науково-теоретичних результатів, що в своїй сукупності дозволяють вирішувати конкретну наукову задачу щодо використання адміністративно-правових механізмів координації, контролю, нагляду та забезпечення взаємодії між органами публічної адміністрації, інституціями громадянського суспільства та міжнародними партнерами України у вирішенні проблеми формування узгодженого підходу до запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні.

Дана робота відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової

спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами і доповненнями від 12 січня 2022 року № 44, а її авторка Проценко Олена Вікторівна, за результатами позитивного захисту в спеціалізованій вченій раді заслугоує присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право», за спеціальністю 081 «Право».

Доктор філософії в галузі права Карина ПІСОЦЬКА відзначила достатній фаховий рівень дисертаційного дослідження Олени ПРОЦЕНКО «Систематизація суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі: адміністративно-правовий аспект», виконаного на актуальну тему.

Карина ПІСОЦЬКА зазначила, що дисертантка обрала актуальну тему для дослідження. Ґрунтовне вивчення і критичний аналіз тексту поданої на захист дисертації і наукових праць здобувача, опублікованих за обраною темою надали підстави зробити такий висновок.

Проблематика домашнього насильства, гендерно зумовленого насильства чи насильства за ознакою статі є однією з найбільш актуальних соціальних викликів сучасності. Вона охоплює не лише приватну сферу життя, але й має системний вплив на суспільні відносини, правопорядок та розвиток держави. Насильство за ознакою статі руйнує базові соціальні інститути – сім'ю, крім того, створює довготривалі наслідки для психічного та фізичного здоров'я постраждалих. Гендерно зумовлене насильство відображає глибинні стереотипи та нерівність у суспільстві, що перешкоджає реалізації принципів прав людини та верховенства права.

Дисертаційна робота Проценко О.В. присвячена проблемам систематизації суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі у адміністративно-правовому аспекті.

Тема роботи та обґрунтування її актуальності визначили мету дослідження, яка полягає у визначенні сутності, підстав та особливостей адміністративно-правових аспектів систематизації суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі, а також визначенні перспектив її удосконалення.

Актуальність також підтверджується тим, що підготовка даного дослідження здійснювалась відповідно до Рамкової стратегії з охорони здоров'я і безпеки праці ЄС на 2021–2027 роки, Указу Президента України від 30 вересня 2020 р. № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року, Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2020 р. № 1128 «Про схвалення Концепції комунікації у сфері гендерної рівності», п. 1.1 Розділу 1 Пріоритетних напрямків фундаментальних та прикладних наукових досліджень у галузі права, затверджених постановою загальних зборів Національної академії правових наук України від 26 березня 2021 року № 12-21, від 28.06.2021.

Дослідження Проценко О.В. є прикладом цілісного наукового дослідження, виконаного з використанням відповідних методів пізнання, що дозволило реалізувати поставлені у вступі цілі та завдання.

Зокрема, дисертанткою був використаний діалектичний метод, який дав можливість розкрити досліджувані у дисертації проблеми в єдності їхньої форми та змісту. За допомогою логіко-семантичного методу було визначено поняття і зміст насильства за ознакою статі (підрозділ 1.1), поглиблено понятійний апарат наукового доробку щодо особливостей системи запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні, а також реалізації адміністративно-юрисдикційних повноважень суб'єктами запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні (підрозділи 2.1, 2.4). Компаративний метод (підрозділи 2.3, 3.1) був застосований для аналізу національного законодавства, а також порівняльно-правового аналізу відповідних норм зарубіжного законодавства та актів міжнародного права. Структурно-логічний метод був використаний дисертанткою для характеристики діяльності окремих суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні (підрозділи 2.2, 2.3). за допомогою методів класифікації та групування систематизовано суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні (підрозділ 1.3). Статистичний метод дозволив автору опрацювати оптимізації системи суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні (підрозділ 3.2). Аналітичний метод сприяв окресленню стану правового регулювання запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні (підрозділ 1.2).

Загалом робота складається із анотації, вступу, трьох розділів, дев'ять підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

Емпіричною та інформаційною базою дослідження є статистичні матеріали, відомості з єдиного державного реєстру судових рішень, аналіз політико-правової публіцистики, а також довідкових видань. Дисертанткою також був використаний особистий досвід практичної роботи в територіальних підрозділах Національної поліції.

Послідовне формулювання дослідницьких завдань забезпечило не лише глибокий аналіз об'єкта (суспільні відносини, що виникають у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі) й предмета (систематизація суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі.) дисертації, а й стало підґрунтям для розробки автором узагальнень та пропозицій.

Задля досягнення мети автором послідовно було сформульовано низку наукових завдань, які забезпечили не тільки змістовний теоретичний аналіз досліджуваних об'єкта дослідження (суспільні відносини, що виникають у процесі адміністративної діяльності підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України) та його предмета (форм, методів та засобів адміністративної діяльності підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України), а й сприяли опрацюванню дисертантом висновків та рекомендацій.

Ознайомлення з текстом дисертації свідчить, що всі поставлені завдання здобувачем реалізовані у повному обсязі та на високому науково-теоретичному рівні. Визначення об'єкта й предмета дослідження виконано коректно та не викликає жодних зауважень.

У першому розділі дисертаційного дослідження проаналізовано теоретико-правові засади систематизації суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні, досліджено насильство за ознакою статі як об'єкт адміністративно-правового запобігання та протидії в Україні, а також здійснено аналіз правового регулювання запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні; розкрито методологію систематизації суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні.

Другий розділ дисертації присвячено аналізу системи запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні. виокремлено організаційні особливості системи запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні, охарактеризовано принципи діяльності суб'єктів, а також форми і методи системного підходу до запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні, проаналізовано реалізацію адміністративно-юрисдикційних повноважень суб'єктами запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні.

У третьому розділі сформовані пропозиції щодо удосконалення діяльності суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні. Проаналізовано досвід зарубіжних держав щодо систематизації суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі та напрямки оптимізації системи суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні.

У роботі окреслено ключові проблеми нормативного регулювання та запропоновано авторські рекомендації й пропозиції, спрямовані на вдосконалення правового забезпечення у відповідній сфері суспільних відносин. Висновки вирізняються цілісністю, логічною структурою та належною аргументованістю, відповідають поставленим меті й завданням дослідження та містять значущі теоретичні узагальнення й практичні положення щодо розглянутої проблематики. У роботі містяться й інші слушні положення, висновки та пропозиції.

Разом з тим, визнаючи загалом належний науково-теоретичний рівень роботи Проценко О.В. та її практичне значення, слід зазначити, що це не виключає критичного підходу до окремих висновків та пропозицій здобувача, зокрема, таких, як:

1. У дисертаційному дослідженні майже відсутні судові рішення та статистика щодо притягнення до відповідальності за вчинення домашнього та гендерно зумовленого насильства, водночас дисертантка зазначала про обрання для емпіричної бази рішення з судового реєстру.

2. Вважаємо, що в деяких підрозділах дисертація перевантажена поглядами, та думками інших дослідників, що здійснювали дослідження в даній сфері, які необхідно було б конкретніше взаємопов'язати з позицією дисертанта, адже це дещо ставить власні авторські здобутки (розробки) на другий план. Наприклад, розгляд поняття домашнього насильства (підрозділ 1.1, с. 54-58 тощо).

3. Автором в межах дослідження зарубіжного та міжнародного досвіду щодо систематизації суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі були дослідженні, переважно роботи вітчизняних науковців. Однак з

огляду на предмет та задачі дослідження в даному підрозділі доцільно було б зробити акцент на працях саме зарубіжних вчених.

4. Вважаємо, що в межах дослідження проблематики і надання рекомендацій, було б доцільно запропонувати конкретні зміни до положень законодавства, що регулюють діяльність суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі, зокрема це Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», Закон України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» тощо.

В той же час висловлені зауваження характеризують багатоаспектність і складність проблеми, що досліджується здобувачкою, і яка ще потребує свого подальшого вдосконалення, а тому наведені зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку проведеного Проценко О.В. дослідження.

На підставі викладеного вище можна зробити висновок, що дисертаційне дослідження Проценко Олени Вікторівни на тему «Систематизація суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі: адміністративно-правовий аспект», являє собою закінчену науково-дослідну працю, що відповідає науковій спеціальності, за якою вона виконана. Кваліфікаційна наукова праця містить низку нових науково-обґрунтованих результатів у галузі адміністративного права, що у сукупності сприяють розв'язанню конкретних наукових задач, має істотне значення для науки, відповідає вимогам пп. 6,7,8 постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а отже робота може бути рекомендована до розгляду та захисту на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю «Право».

В обговоренні дисертаційного дослідження взяли участь:

Доктор юридичних наук, професор Роман ОПАЦЬКИЙ наголосив, що авторкою цілком коректно та слушно сформовано актуальність теми дисертаційного дослідження, а також уміло обрано методи дослідження, враховуючи поставлені мету роботи, об'єкт і предмет дослідження. Загалом дисертація Олени ПРОЦЕНКО «Систематизація суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі: адміністративно-правовий аспект», відповідає необхідним вимогам, що висуваються до такого виду робіт, та може бути рекомендована в разовій спеціалізованій вченій раді для захисту.

Доктор юридичних наук, професор Борис ЛОГВИНЕНКО підкреслив, що тема дослідження є складною, але водночас надзвичайно актуальною. Авторкою опрацьовано достатньо великий масив нормативних та наукових джерел. Складність роботи полягає також у тому, що проблематика систематизації суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі в адміністративно-правовому аспекті залишається недостатньо дослідженою.

Позитивним є те, що авторка звернула увагу на питання домашнього насильства та насильства за ознакою статі стосовно чоловіків. У роботі належним чином висвітлено та структуровано систему державних і

недержавних органів, що виконують функції із забезпечення запобігання та протидії насильству за ознакою статі.

Загалом дисертація Олени ПРОЦЕНКО на тему «Систематизація суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі: адміністративно-правовий аспект» є завершеною науковою працею, відповідає всім вимогам, які висуваються до даного виду робіт та може бути рекомендована до разової спеціалізованої вченої ради для захисту.

Кандидат юридичних наук, доцент Ірина ДРОК відзначила актуальність теми дослідження та належний рівень виконання роботи. Водночас вона наголосила на необхідності конкретизації статистичних даних і результатів досліджень, а також внесення більшої деталізації. Попри висловлені зауваження, загальна оцінка дисертаційного дослідження є позитивною.

Авторкою вдало сформульовано мету, предмет, об'єкт і завдання дослідження. З урахуванням викладеного зазначено, що дисертаційне дослідження Олени ПРОЦЕНКО на тему «Систематизація суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі: адміністративно-правовий аспект» відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам пунктів 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, і може бути рекомендоване до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 081 «Право».

Доктор юридичних наук, старший науковий співробітник Василь БЕРЕЗНЯК зазначив, що дисертаційна робота Олени ПРОЦЕНКО на тему «Систематизація суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі: адміністративно-правовий аспект» розкриває важливі питання - захист честі, гідності, здоров'я та життя людини в умовах війни. Враховуючи це, актуальність дослідження не викликає сумніву. Дисертація характеризується логічним та ґрунтовним викладенням інформації, стилістичною та науковою грамотністю. Практичне та теоретичне значення дисертаційної роботи в цьому напрямі важко переоцінити. Отже, дисертація Олени ПРОЦЕНКО на тему «Систематизація суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі: адміністративно-правовий аспект» є завершеною науковою працею та може бути рекомендована до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 081 «Право».

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Олени ПРОЦЕНКО на тему «Систематизація суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі: адміністративно-правовий аспект», поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право»

Обґрунтування вибору теми дослідження. Захист прав, свобод та інтересів громадян є одним з пріоритетних завдань держави.

Не вимагає доказу твердження, що насильство за ознакою статі грубо порушує цілий ряд основоположних прав і свобод людини. Сьогодні це становить глобальну проблему для вирішення якої міжнародне співтовариство докладає багато зусиль, адже вироблення спільних принципів та засад виступає підґрунтям у подоланні цього негативного соціального явища. Вираження таких дій об'єктивізовано у міжнародних правових актах й у рішеннях міжнародних інституцій.

Насильство за ознакою статі є багатовимірною проблемою, вирішення якої потребує комплексного адміністративно-правового регулювання. Це викликає необхідність її розгляду не лише у соціальному чи правовому контексті, а як системного явища, пов'язаного з гендерною нерівністю, культурними стереотипами та дисбалансом публічно-владних та приватних відносин. У сучасному світі десоціальні процеси характеризуються високою динамічністю та глобальною взаємозалежністю, насильство за ознакою статі потребує не фрагментарного реагування, а узгодженої, цільової державної політики. У цьому контексті адміністративно-правовий механізм розглядається як інструментарій для координації, контролю, нагляду та забезпечення взаємодії між органами публічної адміністрації, інституціями громадянського суспільства та міжнародними партнерами України.

Виходячи з викладеного, проблема формування узгодженого підходу до запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні лишається актуальною та потребує свого вирішення. Поряд із цим потребують удосконалення правові та організаційні засоби недопущення дискримінації за ознакою статі в Україні. Наведеними передумовами можна пояснити надзвичайну актуальність та своєчасність обраної теми дисертаційного дослідження.

Теоретико-правову основу дисертації склали праці вітчизняних фахівців у галузі права, присвячені проблемам юридичної відповідальності та захисту прав і свобод людини: В. О. Боняк, О. Ю. Дрозда, Є. В. Дуліби, Т. О. Коломоець, Є. В. Курінного, Ю. О. Легези, Б. О. Логвиненка, А. А. Манжули, О. А. Моргунова, Р. В. Миронюка, Л. Р. Наливайко, Р. М. Опацького, О. П. Світличного, А. О. Собакаря, В. І. Теремецького, О. О. Терзі, Н. В. Уварової, О. С. Юніна та багатьох інших фахівців.

Безпосереднім підґрунтям для виконання роботи стали дисертації Н. О. Ліщук «Насильницькі дії, що вчиняються щодо жінок: причини та запобігання» (Львів, 2020), Ю. С. Лимаренко «Запобігання і протидія домашньому насильству за матеріалами Харківського регіону (Харків, 2023), Ю. М. Слухаєнка «Методика розслідування домашнього насильства» (Кропивницький, 2023), І. П. Андрусак «Запобігання та протидія домашньому насильству: теоретико-правове дослідження» (Львів, 2024), а також інші вітчизняні та зарубіжні праці наукового та публіцистичного характеру щодо проблем домашнього насильства та насильства за ознакою статі.

Незважаючи на вагомий науковий доробок, присвячений окремим аспектам забезпечення рівних прав жінок та чоловіків, протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі, системного аналізу суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі у адміністративно-

правовому аспекті в Україні не проводилось, чим і обумовлено актуальність обраної теми дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Роботу виконано відповідно до Указу Президента України від 30 вересня 2020 р. № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року, Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2020 р. № 1128 «Про схвалення Концепції комунікації у сфері гендерної рівності», п. 1.1 Розділу 1 Пріоритетних напрямків фундаментальних та прикладних наукових досліджень у галузі права, затверджених постановою загальних зборів Національної академії правових наук України від 26 березня 2021 р. № 12-21, від 28.06.2021;

Дисертаційна робота була виконана в межах тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок Міністерства внутрішніх справ України на 2025–2029 рр. (пп. 11, 12, 16), затвердженої наказом МВС України від 21.05.2024 р. № 326, та тематики науково-дослідної роботи Дніпровського державного університету внутрішніх справ на 2024–2029 рр.

Тема дисертації затверджена на засіданні Вченої ради Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ (протокол № 3 від 30 листопада 2022 року)

Мета і завдання дослідження. Мета дисертаційного дослідження полягає в тому, щоб на основі аналізу чинного законодавства України і практики його реалізації визначити сутність, підстави та особливості адміністративно-правових аспектів систематизації суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі, а також визначити перспективи її удосконалення.

Відповідно до мети дослідження були сформовані основні завдання:

- охарактеризувати насильство за ознакою статі як об'єкт адміністративно-правового запобігання та протидії в Україні;
- окреслити правове регулювання запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні;
- визначити методологію систематизації суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні;
- розкрити організаційні особливості системи запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні;
- окреслити принципи діяльності суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні;
- визначити форми і методи системного підходу до запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні;
- охарактеризувати реалізацію адміністративно-юрисдикційних повноважень суб'єктами запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні;
- окреслити досвід зарубіжних держав щодо систематизації суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі;
- визначити напрямки оптимізації системи суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у сфері

організації запобігання та протидії насильству за ознакою статі.

Предметом дослідження є систематизація суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі.

Методи дослідження. **Методологічну основу** дисертації складає сукупність загальнонаукових, філософських та спеціальних методів наукового пізнання. Їхнє застосування ґрунтувалося на комплексному підході, що дало можливість дослідити проблеми у єдності їх соціального змісту та юридичної форми, здійснити системний аналіз суб'єктів які здійснюють запобігання та протидію насильству за ознакою статі в Україні, а також всебічно висвітлити досліджувану проблематику. У основу дослідження був покладений діалектичний метод пізнання. Поряд із цим у роботі були використані логіко-семантичний, структурно-логічний, аналітичний, компаративний, статистичний та класифікаційний методи, а також методи аналізу і синтезу, порівняння, абстрагування. Зокрема, діалектичний метод дав можливість розкрити досліджувані у дисертації проблеми в єдності їхньої форми та змісту. Використання логіко-семантичного методу дало змогу визначити поняття і зміст насильства за ознакою статі (підрозділ 1.1), поглибити понятійний апарат наукового доробку щодо особливостей системи запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні, а також реалізації адміністративно-юрисдикційних повноважень суб'єктами запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні (підрозділи 2.1, 2.4). Компаративний метод (підрозділи 2.3, 3.1) був використаний для аналізу національного законодавства, а також порівняльно-правового аналізу відповідних норм зарубіжного законодавства та актів міжнародного права. Структурно-логічний метод був застосований для характеристики окремих діяльності суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні (підрозділи 2.2, 2.3). Методи класифікації та групування використано для систематизації суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні (підрозділ 1.3). Статистичний метод дозволив опрацювати оптимізації системи суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні (підрозділ 3.2). Аналітичний метод сприяв окресленню стану правового регулювання запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні (підрозділ 1.2).

Нормативну основу дослідження становить Конституція України, акти міжнародного права, закони України, укази Президента України, постанови і розпорядження Кабінету Міністрів України, нормативно-правові акти міністерств та інших центральних органів виконавчої влади України, які стосуються запобігання та протидії насильству за ознакою статі.

Інформаційну та емпіричну основу дослідження складатимуть статистичні матеріали, відомості з єдиного державного реєстру судових рішень, матеріали соціологічних досліджень, аналіз політико-правової публіцистики, а також довідкових видань. Дисертанткою також був використаний особистий досвід практичної роботи в територіальних підрозділах Національної поліції.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертація є одним із перших у вітчизняній адміністративно-правовій науці комплексних досліджень, присвячених проблемам систематизації суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі у адміністративно-правовому аспекті. У

результаті підготовленого дослідження здобувачкою сформульовано низку нових теоретичних положень, обґрунтовано висновки, рекомендації та пропозиції щодо вдосконалення законодавства України.

Основними з них стали такі:

вперше:

– адміністративно-юрисдикційна діяльність суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі визначена як різновид правоохоронної діяльності, спрямованої на забезпечення реалізації державної політики у сфері захисту прав людини, запобігання дискримінації та притягнення до відповідальності осіб, які вчиняють адміністративні правопорушення, пов'язані з насильством за ознакою статі. Вона поєднує ознаки адміністративної та юрисдикційної функцій публічної влади, реалізується через застосування заходів адміністративного примусу та ухвалення індивідуальних правозастосовних рішень;

– адміністративно-юрисдикційна діяльність суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі розкрита як врегульована нормами адміністративного права діяльність уповноважених органів публічної влади, спрямована на встановлення фактів вчинення насильства за ознакою статі, розгляд і вирішення індивідуально-конкретних справ, застосування заходів адміністративного примусу, захисту та відновлення порушених прав, а також запобігання повторним проявам насильства шляхом реалізації передбачених законом процесуальних повноважень;

– міжінституційна співпраця представлена як реальна операційна інтеграція у межах якої кожен учасник виконує визначені компетенції з урахуванням ризик-орієнтованого підходу, а обмін інформацією відбувається невідкладно й безперервно;

удосконалено:

– поняття насильства за ознакою статі під яким слід розуміти будь-які дії чи бездіяльність, що завдають фізичної, психологічної, сексуальної або економічної шкоди особі на підставі її статі або гендерної ідентичності, які порушують її права та свободи, а також суперечать принципам рівності та недискримінації. Насильство за ознакою статі є більш широкою категорією адже може вчинене більшою кількістю суб'єктів та характеризується більшим розмаїттям насильницьких дій;

– методологію систематизації суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні, яка має ґрунтуватися на комплексному науковому підході, що враховує як правову природу суб'єктів, так і функціональні, організаційні та комунікаційні аспекти їхньої діяльності. Така систематизація виступає необхідною умовою побудови ефективної, прозорої, орієнтованої на результат моделі протидії насильству за ознакою статі, що відповідає міжнародним стандартам та національним потребам;

– поняття і зміст принципів, форм та методів діяльності суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні. принципи визначено як основоположні засади, керівні ідеї та правила, які визначають зміст, напрямок та порядок здійснення заходів, спрямованих на попередження виникнення насильства за ознакою статі, реагування на його прояви, надання

допомоги постраждалим особам, притягнення кривдників до відповідальності, а також на формування в суспільстві нульової толерантності до такого насильства.

Під формами запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні запропоновано розуміти зовнішньо виражені, передбачені законодавством способи реалізації повноважень уповноважених суб'єктів, у межах яких об'єктивується їх адміністративна діяльність, спрямована на попередження насильства, захист постраждалих осіб, припинення правопорушень і притягнення винних до відповідальності.

Методи запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні визначено як систему науково обґрунтованих та законодавчо закріплених способів і прийомів практичного впливу уповноважених суб'єктів на свідомість і поведінку учасників відповідних правовідносин, що базуються на діалектичній єдності та раціональному поєднанні заходів переконання і примусу з метою утвердження принципів гендерної рівності, подолання деструктивних стереотипів, формування культури нульової толерантності до насильства, забезпечення негайного захисту постраждалих осіб та реалізації принципу невідворотності відповідальності для кривдників.

дістало подальшого розвитку:

– уявлення про правове регулювання запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні, яке слід охарактеризувати як таке, що здійснюється нормативно-правовими актами різної юридичної сили вітчизняного та міжнародного права, положення яких не повною мірою корелюють між собою. Зазначена розпорошеність норм і положень справляє негативний вплив на загальний рівень ефективності правового регулювання у якому провідну роль відведено адміністративному законодавству;

– розуміння організаційних особливостей системи запобігання та протидії насильству за ознакою статі в Україні, до яких віднесено: багаторівневність, міжвідомчість, наявність координаційних механізмів між суб'єктами запобігання та протидії насильству за ознакою статі, превентивно-реактивна спрямованість, гнучкість;

– підхід до систематизації та координації діяльності суб'єктів у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі, який свідчить, що належна систематизація суб'єктів у сфері протидії насильству за ознакою статі сприяє підвищенню ефективності державного управління, запровадженню єдиних стандартів діяльності та забезпеченню прозорості адміністративних процедур. Він базується на принципах комплексності, субсидіарності та спільної відповідальності, коли органи публічної влади діють у тісній взаємодії з інститутами громадянського суспільства. Порівняльний аналіз зарубіжного досвіду демонструє наявність трьох основних адміністративних моделей організації суб'єктів: централізованої, децентралізованої та змішаної.

Практичне значення одержаних результатів Практичне значення одержаних результатів визначається можливістю їх використання у:

– науковій діяльності – для подальшого розроблення наукових питань удосконалення теоретичних та прикладних аспектів адміністративно-правового запобігання й протидії насильству за ознакою статі в Україні (акт

впровадження у наукову діяльність Дніпровського державного університету внутрішніх справ від 07.04.2026 № 271/2026 НД);

– у законодавчій діяльності – для розробки й удосконалення нормативно-правових актів спрямованих на удосконалення інституту адміністративної відповідальності, а також запобігання і протидію насильству за ознакою статі;

– у освітньому процесі – при підготовці навчально-методичних матеріалів, а також при викладанні навчальних дисциплін «Адміністративна відповідальність», «Адміністративно-юрисдикційна діяльність поліції», «Право Європейського союзу» у Дніпровському державному університеті внутрішніх справ (акт впровадження у наукову діяльність Дніпровського державного університету внутрішніх справ від 07.04.2026 № 2/04-2026).

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження, його основні висновки і рекомендації оприлюднювалися на науково-практичних конференціях міжнародного рівня, зокрема: «The 1st International scientific and practical conference «Global science: prospects and innovations» (September 7-9, 2023), Cognum Publishing House, Liverpool, United Kingdom», «Актуальні проблеми досудового розслідування та протидії злочинності у сучасних умовах : матеріали Всеукр. наук.- практ. конф. (м. Дніпро, 31 жовтня 2025 р.).

Публікації. За темою дисертації опубліковано вісім статей, з них шість одноособові статті у виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України; двоє тез доповідей.

Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається із основної частини (вступу, трьох розділів, що об'єднують дев'ять підрозділів, висновків), списку використаних джерел та додатків.

Список публікацій здобувача за темою дисертації

в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

Наукові праці, в яких опубліковано основні наукові результати дисертації:

1. Проценко О. В. Запобігання насильству в сім'ї – особиста справа кожного! О. В. Проценко. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2020. № 1 (104). С. 287-293. DOI: [10.31733/2078-3566-2020-1-287-293](https://doi.org/10.31733/2078-3566-2020-1-287-293).

2. Проценко О. В. Забезпечення рівня захищеності осіб від проявів домашнього насильства. О. В. Проценко. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2021. № 2 (111). С. 186-190. DOI: [10.31733/2078-3566-2021-2-186-190](https://doi.org/10.31733/2078-3566-2021-2-186-190).

3. Проценко О. В. «Проблемні питання щодо запобігання та протидії домашнього насильства та насильства за ознакою статі в практичній діяльності». *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. Серія: "Юридичні науки". 2023. № 6. <https://doi.org/10.25313/2520-2308-2023-6-8945>.

4. Проценко О. В., Марценюк Л.В. Удосконалення сутності поняття «домашнє насильство». *Науковий Вісник Дніпровського державного університету внутрішніх справ*. № 2.2023. № 2 (123). С. 203-209.

<https://doi.org/10.31733/2078-3566-2023-2-203-209>.

5. Проценко О. В., Камишанський О.Ю. Аналітичний огляд законодавчих та нормативно-правових актів щодо запобігання та протидії насильству в Україні. *Науковий Вісник ДДУВС. Спеціальний випуск. № 1.2023. С. 194–201.* <https://doi.org/10.31733/2078-3566-2023-6-194-201>.

6. Проценко О. В. Методологія систематизації органів, на які покладено функції щодо запобігання та протидії насильству в Україні. *Науковий Вісник ДДУВС. Спеціальний випуск № 2. 2023. С. 269-274.* DOI: 10.31733/2078-3566-2024-1-269-274.

7. Проценко О. В., Марценюк Л.В. Боротьба з домашнім насильством: проблеми теорії та практики в Україні. *Науковий вісник Дніпровського державного університету внутрішніх справ. № 3. 2024. С. 117–127.* <https://doi.org/10.32782/2078-3566-2024-3-15>.

8. Проценко О. Досвід зарубіжних країн щодо протидії та запобігання насиллю (на прикладі США). *Науковий вісник Дніпровського державного університету внутрішніх справ. «Права людини та правоохоронна діяльність в умовах воєнного стану». Спец. випуск № 1 (132). 2024. С.115-122.* <http://doi.org/10.31733/2078-3566-2024-5-18>.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Проценко О. В. Взаємодія органів з протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі. *The 1st International scientific and practical conference "Global science: prospects and innovations" (September 7-9, 2023) Cognum Publishing House, Liverpool, United Kingdom. 2023.280 - 282 p.*

2. Проценко О. Нормативно-правові прогалини у криміналізації гендерно зумовленого насильства: український контекст та виклики імплементації міжнародних стандартів. *Актуальні проблеми досудового розслідування та протидії злочинності у сучасних умовах* : матеріали Всеукр. наук.- практ. конф. (м. Дніпро, 31 жовтня 2025 р.). Дніпро : ДДУВС, 2025. С.161-164.

Характеристика особистості здобувачки.

- з 2022 року аспірант поза аспірантурою кафедри адміністративного права і процесу ДДУВС;

У 2022 році (протокол № 3 від 30.11.2022) затверджено тему дисертаційного дослідження «Систематизація суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі: адміністративно-правовий аспект» (науковий керівник – доктор юридичних наук, професор Наталія Володимирівна Уварова).

Олена ПРОЦЕНКО завершила у 2026 році написання дисертаційного дослідження, виконала індивідуальний план аспіранта поза аспірантурою кафедри адміністративного права і процесу по виконанню освітньо-наукової програми на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація написана грамотно із застосуванням сучасної української мови та наукових термінів. Кожний із розділів, підрозділів та пунктів побудовані в логічній послідовності. Усе це забезпечує легкість і доступність сприйняття викладених у дисертації положень.

У результаті попередньої експертизи дисертації Олени ПРОЦЕНКО і

повноти публікації основних результатів дослідження

УХВАЛЕНО:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів Проценко Олени Вікторівни за темою «Систематизація суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі: адміністративно-правовий аспект».

2. Констатувати, що за своїм змістом, глибиною розробок і оформленням дисертація Олени ПРОЦЕНКО на тему «Систематизація суб'єктів запобігання та протидії насильству за ознакою статі: адміністративно-правовий аспект» відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

3. Рекомендувати Олені ПРОЦЕНКО звернутись до Вченої ради Дніпровського державного університету внутрішніх справ із заявою щодо утворення разової спеціалізованої вченої ради.

**Головуючий засідання –
завідувач кафедри
кримінального права та криминології
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук,
старший науковий співробітник**

Василь БЕРЕЗНЯК

08 квітня 2026 року